

**Time: 2 Hours**

**Marks: 60**

Please check whether you have got the right question paper.

**N.B:**

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Draw neat diagram wherever necessary.
- 4) There is internal choice in each question.

- 
- Q.1 a.** Explain the concept of social accounting and its different types. **10**
- OR**
- b.** Explain the concepts of national income measurement. **10**
- Q.2 a.** Explain the concept of absolute income hypothesis. **10**
- OR**
- b.** Explain the concept of relative income hypothesis. **10**
- Q.3 a.** What is the demand pull inflation? State the reasons of demand pull inflation. **10**
- OR**
- b.** Explain the Schumpeter's approach about business cycle. **10**
- Q.4 a.** Explain the concept of measurement of money supply. **10**
- OR**
- b.** Explain the Keynes' approach to the demand for money. **10**
- Q.5 A.** Answer the **Any Two** questions of the following. **20**
1. Input-output Accounting.
  2. Marginal efficiency of capital.
  3. business cycle : Meaning and Steps
  4. Components of money supply.
- OR**
- B Q.5. B) Solve all the multiple-choice questions from the following. 20**
1. Net National Product (NNP) = -----
    - A) Gross National Product - Depreciation
    - B) Gross Domestic Product - Depreciation
    - C) Business cycle: Meaning and Steps.
    - D) Components of money supply.
  2. Which of the following is the formula for identifying national income for an open economy?
    - A)  $Y = C + I + NX$
    - B)  $Y = I + NX + G$
    - C)  $Y = C + G + Ex$
    - D)  $Y = C + I + G + (X-M)$

3. Inflation is measured with the help of -----
  - A) price index
  - B) income index
  - C) product index
  - D) cost index
4. The pattern of direct and indirect transactions in the country's economy is -----
  - A) Social Accounting
  - B) Personal accounting
  - C) Single Trading Accounting
  - D) Capital accounting
5. Identify the types of social accounting methods which are not?
  - A) Personal accounting methods
  - B) Double-entry accounting method
  - C) Equation accounting methods
  - D) Fund flow methods
6. Who proposed the concept of absolute income hypothesis?
  - A) Lord Keynes
  - B) Franco Modigliani
  - C) Tobin
  - D) Milton Friedman
7. An ----- is an investment made by the government.
  - A) Induced investment
  - B) Private investment
  - C) Autonomous investment
  - D) Personal investment
8. Marginal efficiency of capital is the ratio between -----.
  - A) supply price of capital and Profit
  - B) prospective yield and supply price of capital
  - C) supply price of capital and interest rate
  - D) supply price of capital and rate of rent
9. According to the permanent income hypothesis, when the household has an -----, the actual income is more than the permanent income.
  - A) unexpected benefit
  - B) unexpected loss
  - C) expected consumption
  - D) consumption

10. According to the Relative Income hypothesis, the consumption expenditure of an individual depends on the level of -----.
  - A) Relative income
  - B) Absolute income
  - C) Permanent income
  - D) Static income
11. Which of the following is the cause of demand-pull inflation?
  - A) Increase in public spending
  - B) Decrease in wages
  - C) Increase in tax rates
  - D) Decrease in consumption
12. Who introduced the concept of inflationary gap?
  - A) Lord Keynes
  - B) J.S. Duesenberry
  - C) Milton Friedman
  - D) Tobin
13. According to Schumpeter, what causes the trade cycle in an economy?
  - A) demand
  - B) income
  - C) interest rate
  - D) innovation
14. Samuelson's trade cycle theory is based on the interaction between
  - A) multiplier and acceleration
  - B) demand and supply
  - C) income and expenditure
  - D) consumption and income
15. What inflation is caused by an increase in the cost of production?
  - A) Cost pull inflation
  - B) Demand pull inflation
  - C) Export inflation
  - D) Import inflation
16. The traditional approach to money supply is known as -----.
  - A) Bank money
  - B) Narrow money
  - C) Broad money
  - D) Credit money
17. The Cambridge approach to money demand is called -----
  - A) Cash balance approach
  - B) transaction approach
  - C) Demand approach
  - D) Supply approach

18. According to Lord Keynes, the demand for money for speculative purposes depends on the -----.
- A) income
  - B) consumption
  - C) Supply of money
  - D) rate of Interest
19. The Baumol-Tobin analysis suggests that an increase in the brokerage fee for buying and selling bonds will cause the demand for money to \_\_\_\_\_ and the demand for bonds to \_\_\_\_\_.
- A) increase; increase
  - B) increase; decrease
  - C) decrease; increase
  - D) decrease; decrease
20. Which of the following is included in RBI's M1 concept of money supply measurement?
- A) Currency + other deposits with RBI
  - B) Currency + Demand deposits with banks
  - C) Currency + Time deposits
  - D) Currency + Demand deposits with banks + other deposits with RBI
-

मराठी रुपांतर

वेळ: २ तास

गुण: ६०

सूचना: १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

- २) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.  
 ३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.  
 ४) प्रत्येक प्रश्नात अंतर्गत निवड आहे.

- प्र.१ अ. सामाजिक लेखांकनाची संकल्पना स्पष्ट करून त्याचे विभिन्न प्रकार सांगा. १०  
 किंवा  
 ब. राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या संकल्पना स्पष्ट करा. १०
- प्र.२ अ. निरपेक्ष उत्पन्न परिकल्पनेची संकल्पना विशद करा. १०  
 किंवा  
 ब. सापेक्ष उत्पन्न परिकल्पनेची संकल्पना विशद करा. १०
- प्र.३ अ. मागणीजन्य भाववाढ म्हणजे काय? मागणीजन्य भाववाढीची कारणे सांगा. १०  
 किंवा  
 ब. शुंपीटरचा व्यापार चक्र दृष्टिकोन स्पष्ट करा. १०
- प्र.४ अ. पैसा पुरवठ्याच्या मापन संकल्पना स्पष्ट करा. १०  
 किंवा  
 अ. केन्सचा पैशाच्या मागणी संदर्भातील दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
- प्र.५ अ. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. २०  
 १. आदान प्रदान लेखांकन.  
 २. भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता.  
 ३. व्यापार चक्र : अर्थ आणि टप्पे.  
 ४. पैसा पुरवठ्याचे घटक.  
 किंवा

- ब. खालीलपैकी सर्व बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.
१. निव्वळ राष्ट्रीय उत्पादन (NNP) = -----.
- अ) स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन - घसारा  
 ब) स्थूल देशांतर्गत उत्पादन - घसारा  
 क) खर्चयोग्य उत्पन्न - घसारा  
 ड) वैयक्तिक उत्पन्न - घसारा
२. खुल्या अर्थव्यवस्थेसाठी राष्ट्रीय उत्पन्नाची ओळख खालीलपैकी कोणत्या सूत्राने केली जाते ?
- अ)  $Y = C + I + NX$   
 ब)  $Y = I + NX + G$   
 क)  $Y = C + G + Ex$   
 ड)  $Y = C + I + G + (X-M)$
३. ----- च्या मदतीने चालनवाढीचे मापन केले जाते.
- अ) किंमत निर्देशांक  
 ब) उत्पन्न निर्देशांक  
 क) उत्पादन निर्देशांक  
 ड) खर्च निर्देशांक
४. देशाच्या अर्थव्यवस्थेतील प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष व्यवहाराची ठराविक पद्धतीने केलेली मांडणी म्हणजे..... होय.
- अ) सामाजिक लेखांकन  
 ब) व्यक्तिगत लेखांकन  
 क) एकल व्यापारी लेखांकन  
 ड) भांडवली लेखांकन
५. सामाजिक लेखांकन पद्धतीचे प्रकार खालीलपैकी कोणते नाही ते ओळखा?
- अ) व्यक्तिगत लेखांकन पद्धती  
 ब) द्विर्नोदी लेखांकन पद्धती  
 क) समीकरण लेखांकन पद्धती  
 ड) निधी प्रवाह पद्धती
६. निरपेक्ष उत्पन्न परिकल्पना कोणी मांडली?
- अ) लॉर्ड केन्स  
 ब) फ्रँको मोडीग्लानी  
 क) टोबिन  
 ड) मिल्टन फ्रिडमन

७. ----- ही गुंतवणूक सरकारकडून केली जाते.
- अ) प्रेरित गुंतवणूक
  - ब) खाजगी गुंतवणूक
  - क) स्वायत्त गुंतवणूक
  - ड) वैयक्तिक गुंतवणूक
८. भांडवलाची सीमांत लाभक्षमता ..... मधील प्रमाण दाखवते.
- अ) भांडवलाची पुरवठा किंमत आणि नफा
  - ब) अपेक्षित मिळकत आणि भांडवलाची पुरवठा किंमत
  - क) भांडवलाची पुरवठा किंमत आणि व्याज दर
  - ड) भांडवलाची पुरवठा किंमत आणि खंडाचा दर
९. स्थायी उत्पन्न परिकल्पनेनुसार, जेव्हा कुटुंबाला ----- होतो तेव्हा प्रत्यक्ष उत्पन्न हे स्थायी उत्पन्नापेक्षा अधिक असते.
- अ) अनपेक्षित लाभ
  - ब) अनपेक्षित नुकसान
  - क) अपेक्षित उपभोग
  - ड) उपभोग
१०. सापेक्ष उत्पन्न परिकल्पनेनुसार व्यक्तीचा उपभोग खर्च हा ----- पातळीवर अवलंबून असतो.
- अ) सापेक्ष उत्पन्न
  - ब) निरपेक्ष उत्पन्न
  - क) कायम उत्पन्न
  - ड) स्थिर उत्पन्न
११. मागणी - प्रेरित चलनवाढीचे खालीलपैकी कोणते कारण आहे ?
- अ) सार्वजनिक खर्चात वाढ
  - ब) वेतनातील घट
  - क) कर दरात वाढ
  - ड) उपभोग घट
१२. चलनवाढकारक अंतराची (Inflationary gap) संकल्पना कोणी मांडली?
- अ) लॉर्ड केन्स
  - ब) जे एस ड्युसेनबेरी
  - क) मिल्टन फ्रीडमन
  - ड) टोबिन

१३. शूंपलर यांच्या मते, अर्थव्यवस्थेत व्यापार चक्र कोणत्या कारणामुळे निर्माण होते?
- अ) मागणी
  - ब) उत्पन्न
  - क) व्याजदर
  - ड) नवप्रवर्तन
१४. सॅम्युएलसनचा व्यापारचक्र सिद्धांत ----- यांच्यातील परस्पर क्रियांवर आधारित आहे.
- अ) गुणक आणि प्रवेग
  - ब) मागणी आणि पुरवठा
  - क) उत्पन्न आणि खर्च
  - ड) उपभोग आणि उत्पन्न
१५. उत्पादन खर्चात झालेल्या वाढीमुळे कोणती चलनवाढ होते?
- अ) खर्चप्रेरित चलनवाढ
  - ब) मागणीप्रेरित चलनवाढ
  - क) निर्यात चलनवाढ
  - ड) आयात चलनवाढ
१६. पैशाच्या पुरवठ्याचा पारंपारिक दृष्टीकोण हा ----- म्हणून ओळखला जातो.
- अ) बँक पैसा
  - ब) संकुचित पैसा
  - क) व्यापक पैसा
  - ड) क्रेडिट पैसा
१७. पैशाच्या मागणीच्या केंब्रिज दृष्टीकोणाला ----- असे म्हटले जाते
- अ) रोख शिल्लक दृष्टीकोण
  - ब) व्यवहार दृष्टीकोण
  - क) मागणी दृष्टीकोण
  - ड) पुरवठा दृष्टीकोण
१८. लॉर्ड केन्स यांच्या मते, परिकल्पन ( सट्टेबाजी) हेतुसाठी असणारी पैशाची मागणी ----- वर अवलंबून असते.
- अ) उत्पन्न
  - ब) उपभोग
  - क) पैशाचा पुरवठा
  - ड) व्याजाचा दर

१९. बाउमोल-टोबिन विश्लेषण सूचित करते की, बॉण्ड्सच्या खरेदी आणि विक्रीसाठी ब्रोकरेज फीमध्ये वाढ केल्याने पैशाच्या मागणीत \_\_\_\_\_ आणि बॉण्डच्या मागणीत \_\_\_\_\_ होईल.

- अ) वाढ ; वाढ
- ब) वाढ; कमी
- क) घट; वाढ
- ड) घट; घट

२० आरबीआय(RBI) च्या पैशाच्या मापनाच्या M1 या संकल्पनेत कोणत्या बाबींचा समावेश होतो?

- अ) चलन + RBI कडील इतर ठेवी
- ब) चलन + बँकांमधील मागणी ठेवी
- क) मुदत ठेवी
- ड) चलन + बँकांमधील मागणी ठेवी + RBI कडील इतर ठेवी.